

El cercle editorial català es comprimeix

Viena Edicions s'integra al Grup Enciclopèdia i Penguin Random House compra La Magrana. El migdia del dijous 6 de maig, es van anunciar simultàniament dos episodis importants en la concentració empresarial del món editorial català, un panorama que els últims anys s'ha enriquit amb noves editorials independents.

Per Àlex Milian / @alexmilianbeser

Dijous, 6 de maig. 12.39 hores del migdia. Hotel Seventy de Barcelona. Les direccions del Grup Enciclopèdia i de Viena Edicions informen en roda de premsa de la integració de la independent Viena dins del grup empresarial que ja incloïa els segells Univers, La Galera, Catedral, Bridge i :Rata_. Exactament mitja hora després (13.09), l'editorial RBA enviava una nota de premsa per correu electrònic anunciant que es venia el segell de literatura catalana La Magrana —i els segells d'infantil, Serres, i juvenil, Molino— al grup Penguin Random House Grup Editorial, que ja tenia Rosa dels Vents i fa dos anys va comprar La Campana.

El sector editorial català estava en aparent calma total des de llavors, i sense cap sotrac equivalent a l'actual des que el Grup 62 va quedar totalment absorbit per Planeta, el 2013. Aquesta operació completava una llarg batalla per la principal porció del pastís del mercat en català —que no era tan insignificant com molts volien fer creure. L'any 2000, l'editorial entra en crisi i la Caixa de Pensions passa a controlar-ne el 56% de

les accions de 62. El 2006, Planeta i Enciclopèdia entren a l'accionariat de 62, quedant-se cadascun amb un 30% de les participacions. El 2013, la Caixa va vendre el seu paquet accionarial a Planeta, que va passar a controlar el Grup.

A pesar d'aquest pas i de l'ombra cada cop més alta del Grup 62, en l'escenari editorial han anat creixent segells que han demostrat que el mercat era molt més flexible i en creixement que no semblava. En l'última dècada han nascut Periscopi Edicions (2012), Raig Verd (2015) i Les Hores (2016), entre d'altres segells que s'han fet un lloc en el mercat, i s'han consolidat Comanegra (2007), Adesiara (2007), Ara Llibres (2002), etc. I això que el Grup 62 edita més que mai, ha engruixat els seus engranatges per donar caràcter als diferents segells (62 i Proa per als grans noms, Columna per als títols més comercials o Empúries per a les noves veus) i fa la competència als petits sense complexos. Quan Viena Edicions portava deu anys publicant els volums d'*A la recerca del temps perdut* de Marcel Proust, amb la traducció de Josep Maria Pinto, Proa va publicar

ARIADNA ARNES

tres volums de cop en una versió traduïda per Valèria Gaillard.

Potser no és tan estrany que Viena se senti còmoda dins del Grup Enciclopèdia.

Enciclopèdia recull Viena

En el panorama editorial del Principat, Viena havia esdevingut, després de vint anys de sirgar amb la seva col·lecció estrella de traduccions d'obres cabdals del segle XX —El cercle de Viena—, un dels segells amb més personalitat en el quiosc. Els editors de Viena, Isabel Monsó i Enric Viladot, havien assolit un dels somnis dels editors: que el lector reconegués els seus llibres entre el munt de novetats que es peguen colzades per destacar sobre les taules de les llibreries. Un privilegi que poques editorials independents assoleixen (Edicions del 1984, Periscopi, Raig Verd, Adesiara...). La mateixa Enciclopèdia Catalana tot

just ara aconsegueix que els llibres del seu segell de literatura en català, Univers, transmetin tanta personalitat. Per contra, la mateixa Viena Edicions ha llançat en l'últim any dues col·leccions impulsades per la jove Blanca Pujals, que han aconseguit aquesta presència en molt poc temps: la col·lecció de petit format Els Petits Plaers i la recent nascuda Club Victoria —de novel·les britàniques de l'època victoriana. Un disseny molt definit, uns criteris d'edició molt clars i força visibilitat a les xarxes socials han permès aquesta entrada triomfal a les llibreries que molts envegen.

L'operació del Grup Enciclopèdia, venuda com una integració, però tècnicament descrita com una "compra majoritària de participacions", pretén, i ho diuen sense embuts, "integrar la seva personalitat, perquè ens agrada", en paraules de Joan Abella, director general del Grup des de fa tres anys. Abella, que abans havia estat gerent a

D'esquerra a dreta, Enric Viladot (editor de Viena); Ester Pujol (editora del Grup Enciclopèdia); Isabel Monsó (editora de Viena) i Joan Abella (director general del Grup Enciclopèdia).

EUROPA PRESS

→ la Filmoteca de Catalunya, el MACBA o Casa Vicens, va ser presentat llavors com un revulsiu per al grup. Després Abella va contractar Ester Pujol com a directora editorial i es van llançar els nous segells del Grup: *Univers* (català), *Bridge* (còmic i il·lustrat), *:Rata_* (assaig) i *Catedral* (castellà).

Segons Joan Abella, quan va entrar al Grup fa dos anys i mig li van encarregar tres coses: “ser decisius en la transformació digital” i posicionar els continguts d’Enciclopèdia en el millor lloc possible “perquè siguin útils a una llengua que té un repte immens”; “col·laborar i ser decisius en la transformació que hi ha a les aules a Catalunya”, i ser “decisius en l’edició de quilòmetre zero a Catalunya i en català”.

La integració de Viena Edicions vol aprofundir en aquest tercer objectiu: “Després de crear *Univers* ens semblava que havíem de poder créixer una mica més”. Per això, afirma Abella, van fer la

trucada a Viena Edicions: “Els vam anar a buscar sabent que ens seuríem a una taula on seríem molt ben rebuts”.

Per part de Viena, tant Isabel Monsó com Enric Viladot van declarar la seva alegria per l’operació. “Estem enormement contents amb el procés que comença avui. Representa un salt endavant en un moment que és especialment dolç”. La proposta d’Enciclopèdia, va afegir Monsó, “ens permetrà treballar d’una altra manera, concentrar-nos en fer llibres i fer-ne difusió”. La integració, de tota manera, no canviarà res a curt o a mitjà termini, asseguren tant Viena com Enciclopèdia. “Nosaltres —va assegurar la directora editorial d’Enciclopèdia, Ester Pujol— també estem molt contents. Viena és una editorial que admirem i combina la professionalitat amb l’artesania i la cura de tots els aspectes de l’edició”. Pujol i Monsó van coincidir a l’hora de

destacar que hi ha uns “valors compartits” entre Enciclopèdia i Viena pel que fa a la llengua catalana i l’edició.

Per la seva banda, Enric Viladot va dir que “després de 25 anys en barqueta, ara” pugem “a un buc”, i les noves dimensions del grup empresarial els permetran assolir nous horitzons: “Ens permetrà embarcar-nos en projectes nous”.

Precisament aquest any vinent, Viena té previst culminar dos dels grans projectes que Viena havia encarat en els últims anys: d’una banda, la monumental i complexa traducció d’*A la recerca del temps perdut* de Marcel Proust i, de l’altra, l’agraïda publicació de tots els volums de Conan Doyle amb Sherlock Holmes de protagonista.

Lluny queda el valent començament de la col·lecció estrella de Viena, El cercle de Viena, cap al 2004, amb *La casa de les belles adormides*, de Yasunari Kawabata; *L’home que plantava arbres*, de Jean Giono, i l’exitós *Winesburg, Ohio*, de Sherwood Anderson, al qual el Premi Llibreter va donar un merescut impuls.

Monsó i Viladot van descriure tot el que han “remat” per arribar a aquest moment dolç, on les noves col·leccions els han aconseguit acostar “al públic més jove, que és el futur”. Ara, esperen que la integració a Enciclopèdia sigui una “oportunitat de créixer i arribar a nous llocs”.

Penguin es menja La Magrana

Si ningú esperava la integració de Viena al Grup Enciclopèdia, menys encara es podia preveure l’anunci que RBA es venia La Magrana al Penguin Random House Grup Editorial (PRHGE), la “divisió en llengua espanyola” de Penguin Random House, monstre editorial que va nàixer el 2013 de la fusió de la divisió editorial del Grup Bertelsmann, Random House, i la de Pearson, Penguin. En aquests vuit anys PRHGE s’ha fet amb les editorials d’Ediciones B —entre les quals la mítica Bruguera—, les de Santillana, Salamandra i dos segells de literatura catalana, La Rosa dels Vents i, el 2019, La Campana, l’editorial d’Isabel Martí i Josep Maria Espinàs.

Amb aquesta operació, RBA sembla renunciar al mercat en català, ja que, segons la seva nota de premsa, els “segells emblemàtics” que “protagonitzaran aquesta nova etapa” són “National Geographic, Gredos, Serie Negra o Integral”. El seu segell més literari, doncs, serà el de Serie Negra, que, segons la nota de premsa enviada, “reforça-

rà el seu catàleg internacional amb la incorporació gradual d’autors espanyols”.

El president del Grup RBA, Ricardo Rodrigo, “aquest acord permetrà a RBA concentrar-se en consolidar la seva posició com a principal centre de creació editorial del món (més de 70.000 pàgines de nova creació a l’any, en àrees com la divulgació cultural i científica, benestar personal, salut i entreteniment), i explorar noves vies de comercialització”.

De fet, l’activitat de La Magrana s’havia limitat en els últims anys a publicar el premi de novel·la negra Crims de Tinta —en col·laboració amb els Mossos d’Esquadra— que el 2020 ja no es va convocar. En el catàleg de La Magrana hi havia clàssics contemporanis com Jesús Moncada i autors recents, com Marta Rojals, que a hores d’ara ja han estat publicat fora del Grup RBA: diverses obres de Moncada (*Camí de Sirga* o *El cafè de la granota*) les ha reeditat 62 i Marta Rojals va publicar la seva última novel·la (*El cel no és per a tothom*) amb Anagrama.

Pel que fa a Penguin Random House, l’editorial va fer també pública una nota de premsa segons la qual l’operació “consolida l’aposta del grup per l’edició en llengua catalana, que va començar amb la recuperació de Rosa dels Vents el 2002”. S’hi afegia, a més que “La Magrana mantindrà la seva identitat i independència editorial i seguirà publicant autors catalans i traduïts al català”, tot recordant que “en el seu ampli catàleg destaquen autors com Marta Rojals, Mark Haddon, Philip Roth o Roahl Dahl”.

Els catàlegs de Molino i Serres inclouen clàssics de la literatura juvenil com Enid Blyton i autors contemporanis de força tirada, com les sèries *Divergente* (Veronica Roth) o *Los juegos del hambre* (Suzanne Collins).

La CEO de Penguin Random House, Núria Cabutí, afirma que, “amb l’adquisició dels segells Molino, Serres i La Magrana, reforcem la nostra aposta per arribar al més gran nombre de lectors possibles, tant en castellà com en català, enriquant la diversitat dels nostres catàlegs i donant difusió a una àmplia gamma de veus i punts de vista”.

Amb tres segells tan destacats com Rosa dels Vents, La Campana i La Magrana, fa pensar que Penguin esdevindrà un nou actor important del panorama editorial català. I evidencia clarament que el futur —i el present— del mercat català té més potencial del que molts havien vaticinat. ●